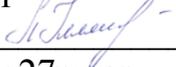

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»»

Циклова комісія правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора з навчальної
роботи

 Людмила ІЛЛЯШЕНКО
«27» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРУДОВЕ ПРАВО

**підготовки фахового молодшого бакалавра
освітньо-професійна програма СОЦІАЛЬНА РОБОТА**

**галузь знань 23 СОЦІАЛЬНА РОБОТА
спеціальність 231 СОЦІАЛЬНА РОБОТА**

**мова навчання: українська
статус дисципліни: обов'язкова**

Робоча програма з дисципліни «Трудове право» складена на основі освітньо-професійної програми Соціальна робота спеціальності 231 Соціальна робота– «25» серпня 2024 р. – 18 с.

Розробник: **Валентина ЛИТВИНЕНКО**
кандидат юридичних наук, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення НУ «Чернігівська політехніка»

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії правових дисциплін

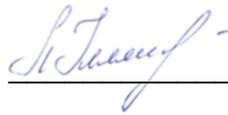
Протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.
Голова циклової комісії

Юлія СОКОЛ

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.
Голова методичної ради

Людмила ІЛЛЯШЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 23 Соціальна Робота	Обов'язкова
Змістових модулів – 6	спеціальність 231 Соціальна Робота	Семестр
Загальна кількість годин – 120		5
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –4 самостійної роботи здобувача фахової передвищої освіти - 4	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції
		30
		Семінарські
		30
		Самостійна робота
		60
	Вид контролю:	
	Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування системи знань про сукупність норм, які регулюють відносини, що виникають на основі укладення трудового договору, особливостей його дії та припинення, а також формування практичних навичок щодо захисту трудових прав людини.

Передумови вивчення дисципліни «Трудове право»: до моменту вивчення здобувачі освіти повинні мати загальні знання з дисципліни «Основи правознавства».

Завданнями вивчення дисципліни «Трудове право» є:

- 1) характеристика трудового право як самостійної галузі права;
- 2) визначення правовідносин, які виникають у сфері трудового права;
- 3) розкрити зміст колективного і трудового договорів;
- 3) з'ясувати правове регулювання оплати праці та охорони праці;
- 4) розмежувати дисциплінарну та матеріальну відповідальність у трудовому праві;
- 5) розкрити порядок вирішення трудових спорів.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має набути та/ або розширити наступні загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

3. Очікувані результати навчання з дисципліни

Під час вивчення дисципліни здобувачі фахової передвищої освіти мають досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання, передбачені освітньо-професійною програмою:

РН 6. Використовувати технології соціальної діагностики, профілактики, корекції із застосуванням сучасних форм та методів професійної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни «Трудове право» здобувачі освіти повинні **знати:**

- предмет трудового права;
- основні джерела трудового права;
- підстави виникнення, зміни і припинення трудових правовідносин;
- правове регулювання робочого часу і часу відпочинку;
- сутність юридичної відповідальності сторін трудових правовідносин;
- особливості регулювання праці окремих категорій працівників;
- порядок розгляду індивідуальних і колективних трудових спорів;
- норми і правила здійснення охорони праці;
- основні поняття безпеки життєдіяльності.

Повинні **вміти:**

- застосовувати базові знання юридичних наук та розуміти їх місце в системі наук;
- демонструвати кваліфіковане застосування знань у професійній діяльності;
- орієнтуватись в системі трудового законодавства;
- використовувати отримані правові знання у своїй практичній діяльності, розв'язувати правові ситуації;
- застосовувати заходи з безпеки життєдіяльності;
- безпечно діяти у надзвичайних ситуаціях.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні положення про трудове право як самостійну галузь права

Тема 1. Предмет, метод, система та функції трудового права Джерела та принципи трудового права

Право людини на працю, його зміст та значення в системі прав людини. Поняття трудового права як галузі права. Місце трудового права в системі права. Суспільні відносини, що становлять предмет регулювання трудового права. Функції трудового права. Метод правового регулювання трудових відносин. Державно-нормативний метод регулювання трудових відносин. Локальний метод регулювання трудових відносин. Відмежування трудового права від суміжних галузей права. Система трудового права як галузі права. Поняття джерел трудового права України, форми їх вираження. Класифікація джерел трудового права. Конституція України як основне джерело трудового права. Кодекс законів про працю України: загальна характеристика. Закони та підзаконні нормативно-правові акти як джерела трудового права. Акти соціального партнерства: генеральна, галузева та територіальні угоди, колективні договори

підприємств, установ та організацій. Локальні нормативно-правові акти: поняття, види, особливості.

Тема 2. Правовідносини у сфері трудового права

Підстави виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин. Індивідуальні трудові правовідносини та їх склад: правовідносини щодо укладання, зміни та припинення трудового договору; щодо професійної орієнтації і професійного добору кадрів; щодо нормування та оплати праці; щодо робочого часу; щодо часу відпочинку; щодо охорони праці та здоров'я на виробництві; щодо забезпечення дисципліни праці; щодо оцінки результатів праці та атестації працівників; щодо професійного навчання, перенавчання та підвищення кваліфікації працівників; щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників; щодо матеріальної відповідальності сторін трудового договору.

Колективні трудові правовідносини: щодо утворення й діяльності профспілок або інших осіб у якості представників інтересів трудових колективів найманих працівників у соціально-трудовах відносинах; щодо утворення та діяльності організацій роботодавців у якості представників інтересів роботодавців у соціально-трудовах відносинах; щодо укладання й виконання колективних договорів, колективних угод на галузевому, регіональному та національному рівнях; щодо колективних переговорів; щодо діяльності профспілок по застосуванню трудового законодавства; щодо участі трудових колективів в управлінні організаціями; щодо досудового розв'язання індивідуальних і колективних трудових спорів.

Поняття та види суб'єктів трудового права. Правовий статус працівника. Правовий статус роботодавця. Трудові колективи. Професійні спілки. Державні органи - суб'єкти трудового права.

Тема 3. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування

Законодавство про зайнятість населення. Поняття зайнятості. Право громадян на зайнятість і його гарантії. Категорії громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню

Принципи та мета, основні напрями державної політики у сфері зайнятості населення. Реалізація державної політики у сфері зайнятості населення. Органи, що забезпечують формування та реалізацію державної політики у сфері зайнятості населення. Територіальні та місцеві програми зайнятості населення. Органи соціального діалогу у сфері зайнятості.

Заходи щодо сприяння зайнятості населення. Заходи сприяння зайнятості внутрішньо переміщених осіб.

Професійна орієнтація населення. Професійна орієнтація осіб, які звернулися до територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції. Система професійного навчання. Професійне навчання зареєстрованих безробітних. Послуги з посередництва у працевлаштуванні. Застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні.

Статус безробітного. Права та обов'язки зареєстрованих безробітних. Припинення реєстрації безробітного. Підходяща робота для безробітного.

Змістовий модуль 2. Колективні договори й угоди. Трудовий договір

Тема 4. Колективні договори й угоди

Поняття колективного договору як угоди про реалізацію конституційного права трудових колективів брати участь у вирішенні питань виробництва, організації та покращення умов праці і побуту. Види колективних договорів і угод. Колективні договори та угоди в Чернігівській області.

Правове регулювання колективних договорів (угод). Порядок ведення переговорів і укладення колективних договорів в Україні. Сторони колективного договору.

Підготовка проекту колективного договору. Форма колективного договору.

Зміст колективного договору (угоди). Класифікація колективно-договірних умов. Нормативні і зобов'язальні умови колективного договору. Основні розділи колективних договорів, їх характеристика. Сфера поширення колективного договору (угоди). Розв'язання розбіжностей, що виникають при укладенні, зміні колективного договору. Перевірка виконання колективних договорів. Звіти про виконання колективних договорів. Види відповідальності за порушення колективних договорів.

Тема 5. Поняття та види трудового договору

Поняття трудового договору. Види трудових договорів. Відмінності трудових договорів від цивільно-правових угод про працю. Сторони трудового договору. Форма трудового договору. Зміст трудового договору. Порядок укладення трудового договору. Загальне законодавство, яке регулює трудові відносини на умовах трудового договору.

Контракт – особлива форма трудового договору. Трудовий договір про сумісництво. Суміщення професій і посад. Трудовий договір про надомну роботу. Новітні види трудових договорів

Переведення на іншу роботу як один з видів зміни умов трудового договору.

Переміщення на інше робоче місце як один з видів зміни умов трудового договору.

Зміна істотних умов праці. Особливості переведення в умовах воєнного статусу.

Змістовий модуль 3. Припинення трудового договору

Тема 6. Підстави та порядок припинення трудового договору

Загальні підстави припинення трудового договору. Угода сторін як підстава припинення трудового договору. Припинення трудового договору в результаті закінчення строку його дії. Призов або вступ працівника або власника - фізичної особи на військову службу, направлення на альтернативну (невійськову) службу як підстава припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника, з ініціативи роботодавця або на вимогу профспілкового чи іншого уповноваженого на представництво трудовим колективом органу.

Порядок припинення трудового договору. Загальні гарантії при звільненні працівників. Оформлення звільнення і проведення розрахунку.

Відсторонення від роботи і його відмінність від припинення трудового договору. Спеціальні підстави для відсторонення працівників від роботи. Поняття та умови призупинення.

Тема 7. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника і третіх осіб

Припинення трудового договору, укладеного на невизначений строк з ініціативи працівника. Умови припинення трудового договору, укладеного на невизначений строк, з ініціативи працівника з поважних причин. Поважні причини, які можуть бути враховані при розірванні трудового договору з ініціативи працівника. Припинення строкового трудового договору з ініціативи працівника.

Розірвання трудового договору з ініціативи суду як третьої особи. Призов або вступ працівника або власника - фізичної особи на військову службу, направлення на альтернативну (невійськову) службу як підстава розірвання трудового договору. Розірвання трудового договору на вимогу профспілкового органу. Розірвання трудового договору з неповнолітнім на вимогу його батьків або інших осіб.

Тема 8. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця

Загальні та додаткові підстави для розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Порядок розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця.

Звільнення працівника у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці. Розірвання трудового договору при встановленні невідповідності працівника посаді, яку він займає, або роботі яку виконує, із-за недостатньої кваліфікації чи за станом здоров'я. Розірвання трудового договору за систематичне невиконання працівником без поважних причин обов'язків, покладених на нього трудовим договором або правилами внутрішнього трудового розпорядку. Розірвання трудового договору за вчинений працівником прогул. Нез'явлення працівника на роботу протягом більше як чотири місяці підряд внаслідок тимчасової непрацездатності як підстава розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Розірвання трудового договору внаслідок поновлення на роботі працівника, який раніше виконував цю роботу. Розірвання трудового договору за появу на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння. Розірвання трудового договору внаслідок вчинення працівником за місцем роботи розкрадання майна власника незалежно від кількості і вартості викраденого. Додаткові підстави розірвання трудового договору.

Змістовий модуль 4. Робочий час і час відпочинку

Тема 9. Поняття робочого часу і його види. Час відпочинку.

Поняття робочого часу і його нормальна тривалість. П'ятиденний і шестиденний робочий тиждень та тривалість щоденної роботи. Скорочена тривалість робочого часу. Неповний робочий час.

Тривалість роботи напередодні неробочих, святкових і вихідних днів. Тривалість роботи в нічний час. Заборона роботи в нічний час. Робота поза межами нормальної тривалості робочого часу. Поняття та сутність надурочних робіт. Обмеження надурочних робіт. Заборона залучення до надурочних робіт. Необхідність одержання дозволу виборного органу первинної профспілкової

організації (профспілкового представника) підприємства, установи, організації для проведення надурочних робіт. Граничні норми застосування надурочних робіт. Режими робочого часу. Ненормований робочий день. Робота в режимі гнучкого робочого часу. Змінна робота. Підсумований облік робочого часу. Поділ робочого дня на частини. Режим з вахтовим методом організації робіт. Облік робочого часу та його види. Особливості регулювання робочого часу в умовах воєнного стану. Поняття часу відпочинку. Види часу відпочинку. Святкові і неробочі дні. Відпустки як різновид часу відпочинку. Право працівника на відпустку за законодавством України. Щорічні відпустки відповідно до трудового законодавства України. Види щорічних відпусток. Правове регулювання основної та додаткових щорічних відпусток. Відпуски без збереження заробітної плати. Порядок надання, використання і оплати відпусток. Особливості регулювання часу відпочинку в умовах воєнного стану.

Змістовий модуль 5. Поняття оплати праці. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність у трудовому праві

Тема 10. Поняття оплати праці і її правове регулювання.

Поняття оплати праці та заробітної плати. Структура і функції заробітної плати. Сфери регулювання оплати праці. Соціально-економічні аспекти оплати праці та її реформа в Україні. Організація оплати праці на підприємствах. Нормування праці. Тарифна система та її елементи. Тарифні ставки та тарифні сітки. Схеми посадових окладів та тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники). Системи оплати праці. Почасова система оплати праці. Відрядна система оплати праці.

Права працівника на оплату праці. Гарантії дотримання прав щодо оплати праці. Заборона обмежень працівника вільно розпоряджатися своєю заробітною платою. Обмеження розміру відрахувань із заробітної плати.

Поняття гарантійних і компенсаційних виплат. Гарантійні виплати та їхні види (під час виконання державних або громадських обов'язків; пов'язані з реалізацією права на освіту, безкоштовну професійну підготовку; пов'язані з реалізацією права на відпочинок і охорону здоров'я та ін.). Гарантійні доплати, їхні види.

Компенсаційні виплати та їхні види: компенсаційні виплати при службових відрядженнях, при переїзді в іншу місцевість, за невиданий спеціальний одяг і спеціальне взуття, компенсаційні надбавки, амортизаційні виплати та ін.

Тема 11. Дисципліна праці. Трудовий розпорядок і його правове регулювання

Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення. Правова основа регулювання питань трудової дисципліни. Трудовий розпорядок на підприємствах, в установах і організаціях та його правове регулювання. Правила внутрішнього трудового розпорядку — основний акт локального характеру, покликаний забезпечити трудову дисципліну. Порядок прийняття Правил внутрішнього трудового розпорядку на підприємстві, установі, організації.

Заохочення за успіхи в роботі як метод забезпечення дисципліни праці. Порядок застосування заохочень. Юридична відповідальність за порушення трудової дисципліни.

Поняття дисциплінарної відповідальності. Види дисциплінарної відповідальності. Види дисциплінарних стягнень та порядок їх застосування. Дисциплінарний проступок як підстава дисциплінарної відповідальності. Склад дисциплінарного проступку.

Загальна дисциплінарна відповідальність. Види стягнень при загальній дисциплінарній відповідальності. Спеціальна дисциплінарна відповідальність. Особливості спеціальної дисциплінарної відповідальності.

Тема 12. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору

Поняття, загальна характеристика, підстави та умови матеріальної відповідальності сторін трудового договору. Відмінність матеріальної відповідальності від цивільно–правової. Обов'язок сторони трудового договору відшкодувати шкоду, заподіяну нею іншій стороні цього договору.

Підстави та умови матеріальної відповідальності працівників за шкоду, заподіяну майну роботодавця. Види матеріальної відповідальності працівників. Загальні положення та особливості матеріальної відповідальності роботодавця. Матеріальна відповідальність роботодавця при порушенні права на працю та за шкоду, завдану майну працівника. Відшкодування моральної шкоди.

Визначення розміру заподіяної шкоди. Обов'язок роботодавця встановлювати розмір заподіяної йому шкоди і причину її виникнення.

Змістовий модуль 6. Поняття охорони праці. Порядок вирішення трудових спорів.

Тема 13. Поняття охорони праці і її організація на підприємствах, в установах, організаціях

Конституційне право працівників на належні, безпечні і здорові умови праці. Законодавство про охорону праці. Державна політика в галузі охорони праці.

Поняття охорони праці. Зміст інституту охорони праці за трудовим правом. Принципи правової охорони праці працівників. Відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті. Охорона праці жінок, неповнолітніх та інвалідів. Організація охорони праці працівників на підприємстві. Державне управління охороною праці працівників.

Правовий статус служби охорони праці на підприємстві. Комісія з питань охорони праці підприємства. Регулювання охорони праці у колективному договорі, угоді. Стимулювання охорони праці. Відповідальність за порушення вимог щодо охорони праці.

Тема 14. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю

Поняття нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю. Основні види нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю. Система органів нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю.

Державний нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю. Громадський контроль за додержанням законодавства про працю. Захист професійними спілками трудових прав працівників. Самозахист працівниками своїх трудових прав.

Тема 15. Трудові спори і порядок їх вирішення

Поняття індивідуального трудового спору. Причини виникнення індивідуальних трудових спорів. Комісії по трудових спорах. Строки звернення в комісію по трудових спорах і порядок розгляду трудових спорів в цих комісіях. Виконання рішень комісії по трудових спорах і їх оскарження.

Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів у судах. Строки звернення до суду за вирішенням індивідуального трудового спору. Поновлення на роботі працівника за рішенням суду.

Поняття і предмет колективного трудового спору (конфлікту.) Сторони колективного трудового спору. Порядок утворення і вирішення колективного трудового спору примирною комісією. Незалежний посередник. Трудовий арбітраж. Порядок вирішення колективного трудового спору трудовим арбітражем. Національна служба посередництва і примирення та її взаємодія із сторонами колективного трудового спору.

Конституційне право на страйк працівників для захисту своїх економічних і соціальних інтересів. Рішення про оголошення страйку. Визнання страйку незаконним. Наслідки участі працівників у страйку. Відповідальність за організацію страйку, визнаного судом незаконним.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної форми навчання			
		Всього	У тому числі		
			Лек.	Семінар.	Сам.роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Загальні положення про трудове право як самостійну галузь права					
1	Предмет, метод, система, функції, джерела та принципи трудового права	5	2	2	1
2	Правовідносини у сфері трудового права	5	2	2	1
3	Правове регулювання зайнятості та працевлаштування	5	2	2	1
Разом за змістовим модулем 1		15	6	6	3
Змістовий модуль 2. Колективні договори й угоди. Трудовий договір					
4	Колективні договори й угоди	7	2	2	3
5	Поняття та види трудового договору	7	2	2	3
Разом за змістовим модулем 2		14	4	4	6
Змістовий модуль 3. Припинення трудового договору					
6	Підстави та порядок припинення трудового договору	7	2	2	3
7	Розірвання трудового договору з ініціативи працівника і третіх осіб	7	2	2	3

8	Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця	7	2	2	3
Разом за змістовим модулем 3		21	6	6	9
Змістовий модуль 4. Робочий час і час відпочинку					
9	Поняття робочого часу і його види. Поняття часу відпочинку.	15	2	2	11
Разом за змістовим модулем 4		15	2	2	11
Змістовий модуль 5. Поняття оплати праці. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність у трудовому праві					
10	Поняття оплати праці і її правове регулювання	10	2	2	6
11	Дисципліна праці. Трудовий розпорядок і його правове регулювання. Дисциплінарна відповідальність.	10	2	2	6
12	Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 5		30	6	6	18
Змістовий модуль 6. Поняття охорони праці. Порядок вирішення трудових спорів					
13	Поняття охорони праці і її організація на підприємствах, в установах, організаціях	8	2	2	4
14	Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю	8	2	2	4
15	Трудові спори і порядок їх вирішення	9	2	2	5
Разом за змістовим модулем 6		25	6	6	13
Усього годин за дисципліну		120	30	30	60

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, метод, система та функції, джерела та принципи трудового права .	2
2	Правовідносини у сфері трудового права	2
3	Правове регулювання зайнятості та працевлаштування	2
4	Колективні договори й угоди	2
5	Поняття та види трудового договору	2
6	Підстави та порядок припинення трудового договору	2
7	Розірвання трудового договору з ініціативи працівника і третіх осіб	2
8	Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця	2
9	Поняття робочого часу і його види Поняття часу відпочинку і його види	2

10	Поняття оплати праці і її правове регулювання Гарантійні і компенсаційні виплати	2
11	Дисципліна праці. Трудовий розпорядок і його правове регулювання Дисциплінарна відповідальність	2
12	Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	2
13	Поняття охорони праці і її організація на підприємствах, в установах, організаціях	2
14	Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю	2
15	Трудові спори і порядок їх вирішення	2
Разом		30

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, метод, система та функції, джерела та принципи трудового права .	1
2	Правовідносини у сфері трудового права	1
3	Правове регулювання зайнятості та працевлаштування	1
4	Коллективні договори й угоди	3
5	Поняття та види трудового договору	3
6	Підстави та порядок припинення трудового договору	3
7	Розірвання трудового договору з ініціативи працівника і третіх осіб	3
8	Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця	3
9	Поняття робочого часу і його види Поняття часу відпочинку і його види	11
10	Поняття оплати праці і її правове регулювання Гарантійні і компенсаційні виплати	6
11	Дисципліна праці. Трудовий розпорядок і його правове регулювання Дисциплінарна відповідальність	6
12	Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	6
13	Поняття охорони праці і її організація на підприємствах, в установах, організаціях	4
14	Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю	4
15	Трудові спори і порядок їх вирішення	5
Разом		60

8. Перелік питань до заліку

1. Поняття трудового права як галузі права, його місце в системі права України.
2. Предмет трудового права.
3. Методи трудового права.
4. Система трудового права.
5. Функції трудового права та їх реалізація у трудовому законодавстві.
6. Поняття, види і значення основних принципів трудового права.

7. Поняття та особливості джерел трудового права, їх класифікація за різними критеріями.
8. Конституція України як правова засада регулювання соціально-трудоких відносин.
9. Кодекс законів про працю України та інші законодавчі акти, що регулюють трудові правовідносини, як джерела трудового права.
10. Підзаконні нормативні акти як джерела трудового права.
11. Локальні нормативно-правові акти: поняття, види та особливості.
12. Поняття та ознаки трудових правовідносин.
13. Сторони трудових правовідносин.
14. Особливості правовідносин, безпосередньо пов'язаних з трудовими.
15. Зміст трудових правовідносин.
16. Профспілки як суб'єкти трудового права.
17. Працівник як суб'єкт трудового права.
18. Правовий статус роботодавця як суб'єкта трудового права.
19. Поняття трудового колективу, основні повноваження трудових колективів, органи трудового колективу.
20. Державні органи як суб'єкти трудового права.
21. Поняття та сутність колективного договору і угоди.
22. Сторони колективного договору, угоди.
23. Порядок укладення колективного договору.
24. Зміст колективного договору.
25. Поняття, значення і зміст трудового договору.
26. Випробування при прийнятті на роботу.
27. Порядок укладення трудового договору, документи, необхідні при прийнятті на роботу.
28. Гарантії при прийнятті на роботу.
29. Форми та строк трудового договору.
30. Особливості укладення трудових договорів на тимчасову та сезонну роботу.
31. Особливості укладення трудового договору на роботу за сумісництвом.
32. Новітні трудові договори.
33. Контракт як особлива форма трудового договору.
34. Особливості правового регулювання праці державних службовців.
35. Поняття переведення на іншу роботу і його відмінність від переміщення.
36. Тимчасові переведення на іншу роботу.
37. Зміна істотних умов праці: підстава, зміст, порядок, наслідки.
38. Загальні підстави припинення трудового договору.
39. Припинення трудового договору з ініціативи роботодавця.
40. Додаткові підстави розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця.
41. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника.
42. Розірвання трудового договору з ініціативи третіх осіб.
43. Порядок оформлення звільнення працівника. Вихідна допомога.
44. Правове регулювання відсторонення від роботи.
45. Трудова книжка як основний документ про трудову діяльність працівника.
46. Поняття робочого часу.

47. Види робочого часу.
48. Поняття режиму робочого часу та його види.
49. Надурочні роботи і порядок їх застосування.
50. Поняття часу відпочинку і його види. Перерви протягом робочого дня і між робочими днями.
51. Щотижневий відпочинок.
52. Святкові і неробочі дні.
53. Право на основну щорічну відпустку. Тривалість основної щорічної відпустки.
54. Право на додаткові щорічні відпустки та їх тривалість.
55. Соціальні відпустки та порядок їх надання.
56. Додаткові відпустки у зв'язку з навчанням. Творчі відпустки.
57. Порядок надання і використання щорічних відпусток.
58. Відпустки без збереження заробітної плати.
59. Поняття заробітної плати, її структура і функції.
60. Сфери регулювання оплати праці.
61. Право працівника на оплату праці та його захист.
62. Системи оплати праці.
63. Поняття компенсаційних виплат, їх види.
64. Гарантійні виплати і доплати.
65. Преміювання працівників.
66. Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення.
67. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку.
68. Заохочення за успіхи в роботі як метод забезпечення дисципліни праці.
69. Поняття дисциплінарної відповідальності у трудовому праві.
70. Види дисциплінарних стягнень та порядок їх застосування.
71. Загальна та спеціальна дисциплінарна відповідальність.
72. Поняття і загальна характеристика матеріальної відповідальності сторін трудового договору.
73. Підстави та умови матеріальної відповідальності.
74. Обмежена матеріальна відповідальність працівників.
75. Повна матеріальна відповідальність працівників.
76. Колективна (бригадна) матеріальна відповідальність.
77. Визначення розміру шкоди та порядок її відшкодування.
78. Поняття охорони праці та управління охороною праці.
79. Поняття нещасного випадку, пов'язаного з виробництвом.
80. Охорона праці жінок.
81. Охорона праці неповнолітніх та осіб з інвалідністю.
82. Служба охорони праці на підприємстві.
83. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці, інструктажі з охорони праці.
84. Поняття нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю.
85. Державний нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю.
86. Громадський контроль за додержанням законодавства про працю.
87. Поняття і причини виникнення трудових спорів.

- 88. Порядок вирішення індивідуальних трудових спорів.
- 89. Порядок вирішення колективних трудових спорів.
- 90. Страйк як крайній засіб вирішення колективного трудового спору.

9. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні (лекція, бесіда, пояснення, розповідь, діалог), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (письмові та усні вправи, лабораторні дослідження, навчальні практикуми).
2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальна дискусія, створення ситуації у процесі викладання, опора на життєвий досвід здобувача освіти.

10. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний:

- усний контроль (фронтальне, групове, індивідуальне, комбіноване опитування);
- письмовий контроль (контрольна робота, диктант);
- тестовий контроль;
- самоконтроль.

Підсумковий контроль: залік.

Задля реалізації принципу диференціації та індивідуалізації навчання контроль проводиться з використанням різнорівневих завдань.

11. Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

Система оцінювання різнорівневих завдань для здобувачів освіти (тести, контрольна робота, самоконтроль)

– перший рівень – середній (3 бали). Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності;

– другий рівень — достатній (4 бали). Здобувач освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням). Відповідь здобувача освіти правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень;

– третій рівень – високий (5 балів). Знання здобувача освіти є глибокими, міцними, системними; здобувач освіти вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.

12. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «Трудове право» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми Соціальна робота / Укл.: Валентина Литвиненко – Чернігів: ВСП «ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка».
2. Комплексні контрольні завдання для перевірки знань з дисципліни «Трудове право» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми Соціальна робота / Укл.: Валентина Литвиненко – Чернігів: ВСП «ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка».

13. Рекомендована література

БАЗОВА:

1. Прилипко С.М., Ярошенко О.М. Трудове право України: підручник.-3-те вид., перероб. і доп. . - Х.: ФІНН, 2010.-751с.
2. Трудове право України в схемах і таблицях: навч. посібник /С.М. Прилипко, О.М.Ярошенко. - Х.: ФІНН, 2010.-557с.
3. Трудове право України: Акад. курс: Підручник / За ред. П.Д. Пилипенка. - К.: Ін Юре, 2004. - 536 с.
4. Трудове право: підручник/ за ред. В.В. Жернакова. - Х.:Право,2012.-496с.
5. Трудове право України: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. В. О. Кучера. – Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 564 с.
6. Трудове право України: підручник / К. Ю. Мельник. — Харків : Дісаплюс, 2014. — 480 с.
7. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид -во 2022. –376 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України //Відомості Верховної Ради України. — 1996. — №30. — Ст.141.
2. Кодекс законів про працю України //Законодавство України про працю: 36. нормативно-правових актів. — Х.; ТОВ «Одіссей», 2011. — 848 с.
3. Проект Трудового кодексу України від 27.12.2014 №1658 (доопрацьований 20.05.2015) [Електронний ресурс]. — Режим доступу:http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53221
4. Про відпустки: Закон України від 15 листопада1996 р. (із змін і доп.) //Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 2. — Ст. 4.
5. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22 червня 2012 року // Офіційний вісник України. - 2012. - № 59. - стор. 25, стаття 2366.
6. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23 грудня 2010 року // Відомості Верховної Ради України. – 2011. - № 28. - ст. 255.
7. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 4. — Ст. 43.

8. Про колективні договори і угоди: Закон України від 1 липня 1993 р. (із змін та доп.) // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — №36. — Ст. 361.
9. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 р. (із змін, і доп.) // Відомості Верховної Ради України. -- 1995. — № 17. — Ст. 121.
10. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. (в ред. Закону України від 21 листопада 2002 року // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 2. -Ст. 10.
11. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 3 березня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 34. — Ст.227.
12. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15 березня 2022 року
№ 2136-IX // Голос України – 2022. - № 64.

ДОПОМІЖНА:

1. Слюсар А. М. Правовий статус суб'єктів трудового права України: теоретико-правовий аспект : монографія. Харків : ФІНН, 2011. - 336 с.
2. Трудове право та право соціального забезпечення : навч. посібн. для підгот. до іспиту. Харків : Право, 2021. - 258 с.
3. Щотова Ю. М. Правове регулювання працевлаштування молоді в Україні : монографія. Київ : АПСВ, 2007. - 192 с.
4. Ярошенко О. М. Теоретичні та практичні проблеми джерел трудового права України : монографія. Харків : Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2006. - 456 с.
5. Ярошенко О. М., Мельничук Н. О., Величко Л. Ю. Захист трудових прав працівників на час виконання державних або громадських обов'язків: актуальні проблеми правозастосування : монографія. Харків : Юрайт, 2022. - 220 с.
6. Ярошенко О., Іншин М., Жигалкін І. Індивідуальне та колективне трудове право України : наук. видання. Харків : Юрайт, 2021. - 412 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України (офіційний портал) – <http://portal.rada.gov.ua/>
2. Верховний Суд України (інформаційний сервер) – <http://www.scourt.gov.ua/>
3. Міністерство соціальної політики України – <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>
4. Національна академія правових наук України – <http://www.aprnu.kharkiv.org/>
5. Міжнародна організація праці – <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
6. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького Національної академії наук України – <http://www.idpnan.in.ua/>
7. Юридична газета – <http://www.yur-gazeta.com>

